

اطلاعیه

سازمان دامپزشکی کشور

با توجه به وقوع سندروم جرب انگلی (PMS) در برخی از زنبورستان های کشور و به دلیل احتمال گسترش عارضه یاد شده، نظر زنبورداران محترم را به نکات ذیل معطوف می دارد:

سندروم جرب انگلی (parasitic mite syndrome) عارضه ای است که توسط تعدادی از عوامل بیماری زای ویروسی در زنبور عسل ایجاد می شود. بروز این عارضه با افزایش میزان آلودگی واروا در کلنی ها در ارتباط است. زیرا انگل واروا می تواند در هنگام تغذیه از همولنف و بافت چربی، ناقل چندین ویروس خطرناک باشد که سلامت کلنی را دچار اختلال شدید می نمایند.

نشانه ها:

اولین نشانه های بیماری در نوزادان زنبور عسل بروز می کند. تفاوت اساسی علائم PMS با دیگر بیماری های نوزادان زنبور عسل در این است که در تمامی مراحل تکامل نوزادان (لارو، پیش شفیره و شفیره) نشانه های آن را می توان مشاهده کرد. لاروها به جای استقرار در کف حجره به صورت عمودی قرار گرفته و برخلاف حالت طبیعی، حلقه ای شکل نیستند. درپوش حجره های شفیره ها هم توسط زنبورهای پرستار برداشته شده و در مواردی حتی اقدام به تغذیه از سر نوزاد کرده اند (کانی بالیسم). در زنبورهای بالغ نیز نشانه های درگیری ویروس بدشکلی (دفرمیته) بال را می توان به وضوح مشاهده کرد. به این صورت که در کلنی زنبور هایی مشاهده می شوند که بال های آن ها چروکیده و چین دار بوده و رگ بال ها دیده نمی شوند.

پیشگیری:

بهترین و ساده ترین روش پیشگیری از سندروم مورد نظر، کنترل جرب واروا در زنبورستان است. هر میزان آلودگی زنبورستان به واروا کمتر باشد، احتمال انتشار ویروس ها در آن کمتر خواهد بود. توصیه می شود که زنبورداران محترم به طور مستمر اقدام به نمونه گیری، تعیین میزان آلودگی و درمان زنبورستان خود با استفاده از داروهای

مجاز (ثبت شده در سازمان دامپزشکی) نمایند. ذکر این نکته دارای اهمیت است که به دلیل احتمال غارت کلنی های ضعیف توسط زنبورهای زنبورستان های مجاور (که می تواند باعث افزایش آلودگی واروا و در نتیجه آلودگی بیشتر ویروسی شود) تا حد امکان باید از نگهداری جمعیت های ضعیف خودداری و چنین کلنی هایی را حذف و یا تقویت نمود. موضوع بعدی که می تواند موجب آلودگی و حتی حادثه شدن عارضه مورد نظر شود، ورود ملکه های آلوده (به ویروس های عامل بیماری) به زنبورستان است. یک زنبوردار حرفه ای تا زمانی که از سلامت ملکه های خریداری شده مطمئن نشود، هرگز آن ها را به کلنی های خود معرفی نمی نماید. علاوه بر این در شرایطی که در طبیعت میزان کافی گرده (منبع پروتئینی) و شهد (منبع هیدروکربنی) جهت استمرار حیات و فعالیت جمعیت های زنبور وجود نداشته باشد، باید حتماً نیازهای کلنی ها از طریق تغذیه های تکمیلی برطرف شود تا سیستم ایمنی زنبور توانایی مقابله با عوامل بیماری زا را به قدر کفایت دارا باشد. موضوع دیگری که باید به آن توجه کرد، جمع کردن جمعیت زنبور در کمترین فضای ممکن است زیرا در این شرایط امکان رسیدگی به نوزادان توسط زنبورهای پرستار بیشتر فراهم می شود.

کنترل سندروم جرب انگلی (PMS):

در صورتی که در زنبورستان نشانه های سندروم جرب انگلی (PMS) مشاهده شود، اولین و کارآمدترین شیوه جهت کنترل عارضه، درمان موثر واروا با داروهای مجاز جهت کاهش چرخه انتقال ویروس ها می باشد. شیوه هایی مانند تله نر جهت حذف جرب های واروا از کلنی نیز به عنوان روشی که در آن از ترکیبات شیمیایی در درمان استفاده نمی شود، بسیار توصیه شده است. همچنین یکی دیگر از روش های پیشنهاد شده روش حبس ملکه (در زمان محدود) است. گرچه این شیوه در پاره ای از موارد تاثیرات مثبتی داشته است اما از آنجا که می تواند مخاطراتی را هم به همراه داشته باشد، پیشنهاد می گردد انجام این روش با مشاوره متخصصین این حوزه صورت پذیرد.

لارو بدون PMS

لارو سالم، به شکل C لاتین، مرواریدی و ظاهری توپر دارد.

لارو درگیر PMS

لارو درگیر PMS، به شکل حلقه شده نبوده، سفیدرنگ و توپر نیست

بال سالم

بال های سالم، نازک، ظاهری کامل و رگ بال ها به خوبی قابل مشاهده هستند

ویروس بد شکلی بال

بال های بد شکل، کوچک، چروکیده و چین دار

شفیره بدون PMS

شفیره های سالم تا زمان خروج زنبور بالغ سرپوشیده می مانند

شفیره درگیر PMS

شفیره درگیر PMS اغلب بدون سرپوش است زیرا زنبورهای پرستار برای قطع چرخه جرب تلاش می کنند و پس از برداشت سرپوش برای بازیابی پروتئین سر شفیره را می خورند.

تصاویری از سندروم جرب انگلی در مناطق مختلف کشور